

Izjava vsak dan mesto in
dejti in praznikov.

Issued daily except Sundays
and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETNO—YEAR XIV.

Cena lista je 25.00. Entered as second-class matter January 25, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sreda, 19. oktobra (Oct. 19) 1921.

Subscription \$5.00
Yearly.

Uradniški in upravilni prop.
steri: 2657 S. Lawndale av.

Office of publication:
2657 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4635.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 5, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 5, 1917, authorized on June 14, 1918.

KAŠEN JE POLOŽAJ NA ŽELEZNICAH?

DOGODKI SAMI GOVORE
ZASE.

Poteze železničnih družb in drugih privatnih interesov so tudi jasne.

Washington, D. C. (Federated Press, Laurence Todd). — Wm. H. Johnston, predsednik Mednarodnega društva strojniv, je posvaril delavce v soboto dopoldne, da naj se založe z živežem, da jim ne bo primanjkoval, če pride do splošne železničarske stavke. Prejel je od vodstva železničarskih bratovščin obvestilo iz Chicaga, v katerih so organizirani prometni uslužbeni, da je bil prometnim uslužbenec razposan poziv za stavko dne 30. oktobra in da stavka prične, ako predsedniki železničnih družb ne pristanejo v tem času, da so pri volji razpravljati o znižanju mezd, ki je postal efektivno v juliju.

"Če se napravi še nadaljni poizkus za znižanje mezd," pravi Johnston, "ne more nobena stvar preprečiti ustanitev železničke službe v tej deželi. V takih razmerah naj se vsakdo pripravi za stavko."

J. N. Davis, legislativni zastopnik Bratovščine kotharskih delavev, je rekel, da je jasno dokazano, da železničke družbe žele stavko sedaj. Ker je železnički delavski odbor še tako dolè, da je vzel organiziranim železničkim delavcem pridobitve prejšnjih let, nimajo delave druge alternative, kot da branijo same. Če ne bodo zastavili paragi provokacij in krivie, ki so jim bile vrstile vrsiljene od kompanij in odbora, bodo vseeno uničeni.

Wade Shurtleff, zastopnik železničnih pišarniških uslužbencev, je izjavil, da stavka ne more dolgo časa trajati, ker je vsa dejala odvinsa od tega, da je železnički delavci pravljali s podnikov v Aziji.

Berlin, 18. okt. — Engelbert Graf, socialistični voditelj, piše v svoji knjigi "Evropa in bodoča vojna", da je Nemčija danes bojno polje, na katerem se tepejo ameriški in angleški kapitalisti za nadvlado Evrope.

"Daily News" javlja, da bodo sledèti diplomatični zastopniki Velike Britanije na konferenci za omejitev oboroženja v Washingtonu: Lloyd George, Arthur Balfour, lord Lee, kanadski ministrski predsednik Borden, avstralski ministrski predsednik Hughes in Srinvasta Sakstri, ki bo zastopal Indijo in 300 milijonov angleških podanikov v Aziji.

Berlin, 18. okt. — Engelbert Graf, socialistični voditelj, piše v svoji knjigi "Evropa in bodoča vojna", da je Nemčija danes bojno polje, na katerem se tepejo ameriški in angleški kapitalisti za nadvlado Evrope.

Dve mogočni politični in ekonomski sili sta danes v konfliktu in obe sili imata enake imperijalisticne cilje: nadvlado sveta," piše Graf. "Tečajne energije teh sile so žela odvinsa od tega, da je železnički delavci grade velikanski jez proti ameriškim kapitalistom v severnem Atlantiku, Severnem morju in Baltiku. Dalje zdajo jez, ki ima zapreti Ameriki pot na Sredozemsko in Črno morje ter Indijski ocean. Vsa vzhodna Evropa in zapadna Azija se ima po načrtu. Mestni trgi nimajo tako velikih skladic, da zadostujejo za več kot par dni. Če tudi bi bila avtomotivna moč dosti velika, se ne more potrebiti gazolin razdeliti brez železnice. Gledate hitre mobilizacije stavkokazev je rekel, da mora posamezni delavec vedeti tiko in železnički službi, da je nemogoče obravljati železnice s popolnoma neukimi stavkokazi.

V delavskem departmantu smatrajo položaj resnem. Tukaj spominjajo na zadnji stavkovni položaj, to je bilo takrat, ko je najvišje sodišče priznalo Adamsonov zakon. Predsednik Wilson je imenoval tajnika Wilsona in Lana, Samuel Gompersa in Daniela kot svoje osebne zastopnike, da gredo v New York in se tam snidejo z zastopniki obeh strank in jim vailijo kompromis. Eno uro prej, preden je imela prijeti stavka, je bil kompromisni predlog podpisani in stavka je bila preprečena. Želi se, da predsednik imenuje tako komisijo, da poskuši harmonizirati zahteve korporacij s potrebami uslužbencev.

Dokler ni bil sprejet Esch-Cumminsov transportni zakon, je izravnal vse spore, ki so se nanašali na delavce, zaposljene v prometni službi meddržavne trgovine, železnički odbor za sporazum, poznan navadno pod imenom Chamberjer odbor. Ta odbor je bil odpravljen in nadomestuje ga železnički delavski odbor. Senator Cumminsugestira, da naj železnički družbe nikar ne silijo z drugim znižanjem mezd na dan, dokler mezdni odbor ni odobril znižanja mezd. Toda kompanije se ne zmenijo za te sugestije. Toda, edino predsednik ali pa kongresna rezolucija lahko ustavi agresivnost železničkih kompanij. Železničke kompanije pa ra-

KONFLIKT MED AMERIŠKIMI IN ANGLEŠKIMI KAPITALISTI.

ANGLIJA ZGRADI KOLOSALNO FLOTZO PACIFIK.

Nemčija je postala bojilje za gospodarsko nadvlast Evrope.

London, 18. okt. — Velika Britanija je naredila načrt za veliko bojno mornarico na Pacifičnem oceanu. Singapore na koncu maja skoga polotoka bo oporišče nove mornarice. Načrt zdaj čaka, dokler ne bo končana konferenca v Washingtonu; ako bo konferenca brez uspeha — in vodilni angleški političarji privlakajo, da bo — tedaj Anglia prične z gradnjo nove flote.

Zaključek glede pacifične mornarice je bil storjen na zadnji imperijski konferenci v Londonu in ministrski predsedniki vseh britiskih domovij so odobrili načrt.

"Daily News" javlja, da bodo sledèti diplomatični zastopniki Velike Britanije na konferenci za omejitev oboroženja v Washingtonu: Lloyd George, Arthur Balfour, lord Lee, kanadski ministrski predsednik Borden, avstralski ministrski predsednik Hughes in Srinvasta Sakstri, ki bo zastopal Indijo in 300 milijonov angleških podanikov v Aziji.

Berlin, 18. okt. — Engelbert Graf, socialistični voditelj, piše v svoji knjigi "Evropa in bodoča vojna", da je Nemčija danes bojno polje, na katerem se tepejo ameriški in angleški kapitalisti za nadvlado Evrope.

"Dve mogočni politični in ekonomski sili sta danes v konfliktu in obe sili imata enake imperijalisticne cilje: nadvlado sveta," piše Graf. "Tečajne energije teh sile so žela odvinsa od tega, da je železnički delavci grade velikanski jez proti ameriškim kapitalistom v severnem Atlantiku, Severnem morju in Baltiku. Dalje zdajo jez, ki ima zapreti Ameriki pot na Sredozemsko in Črno morje ter Indijski ocean. Vsa vzhodna Evropa in zapadna Azija se ima po načrtu. Mestni trgi nimajo tako velikih skladic, da zadostujejo za več kot par dni. Če tudi bi bila avtomotivna moč dosti velika, se ne more potrebiti gazolin razdeliti brez železnice. Gledate hitre mobilizacije stavkokazev je rekel, da mora posamezni delavec vedeti tiko in železnički službi, da je nemogoče obravljati železnice s popolnoma neukimi stavkokazi.

V delavskem departmantu smatrajo položaj resnem. Tukaj spominjajo na zadnji stavkovni položaj, to je bilo takrat, ko je najvišje sodišče priznalo Adamsonov zakon. Predsednik Wilson je imenoval tajnika Wilsona in Lana, Samuel Gompersa in Daniela kot svoje osebne zastopnike, da gredo v New York in se tam snidejo z zastopniki obeh strank in jim vailijo kompromis. Eno uro prej, preden je imela prijeti stavka, je bil kompromisni predlog podpisani in stavka je bila preprečena. Želi se, da predsednik imenuje tako komisijo, da poskuši harmonizirati zahteve korporacij s potrebami uslužbencev.

Dokler ni bil sprejet Esch-Cumminsov transportni zakon, je izravnal vse spore, ki so se nanašali na delavce, zaposljene v prometni službi meddržavne trgovine, železnički odbor za sporazum, poznan navadno pod imenom Chamberjer odbor. Ta odbor je bil odpravljen in nadomestuje ga železnički delavski odbor. Senator Cumminsugestira, da naj železnički družbe nikar ne silijo z drugim znižanjem mezd na dan, dokler mezdni odbor ni odobril znižanja mezd. Toda kompanije se ne zmenijo za te sugestije. Toda, edino predsednik ali pa kongresna rezolucija lahko ustavi agresivnost železničkih kompanij. Železničke kompanije pa ra-

VELIKA SLEPARIJA Z DELNICAMI ODKRITA.

OPERIRALI SO Z RUDNIKI AZBESTA.

Trije "promoterji" izvlečki so več iz delavcev 18 milijonov dolarjev za ničvreden papir.

Chicago, Ill. — Ničvredna delnice in bondi so zopet pripravili na tisoče ljudi — največ lahkonselnih delavev — ob osemnajst do dvajset milijonov dolarjev, katere so pobasali trije pretkani sleparji, ki so operirali pod imenom tarih rudniških družb.

Henry Heinsius, glavni slepar, je izginil zadnjo nedeljo, ko je bilo zanj izdano zaporno povezje. Istočasno ga detektivi in najbrž ga bodo iskali zaman. Njegov tovarš A. E. Minium je bil arretiran v Blubu, Arizona, tretji vodilni delavec po imenu Henry N. Hansen iz Decaturja, Ill., je sporodil po svojem advokatu, da se poda, taj pa, da je on sokrivec.

Kakov je izpovedal W. G. Thon, odvetnik ogoljuvanj delničarjev in obvezničarjev, so omenjeni trije organizirali tri rudniške družbe za kopanje azbesta (neizgoljiva tvarina). Samo nekaj ton azbesta v vrednosti \$5000 je bilo izkopanega, toda "promoterji" so delali za miljone dolarjev delnic in obveznic in jih prodajali. Prva družba po imenu "American Fireproofing and Mining Co." je bila kapitalizirana z deset milijon delarjev, druga družba "Wyoming Asbestos Co." z stočasov dolarjev in tretja "Wyoming Asbestos Syndicate" s pet milijona dolarjev.

H. E. Pettit, ki je bil napaden pri omenjenih družbah, je izjavil, da je trojica prodajala delnice in vknjižene bonde vsakomur in nekaj časa je plačevala obresti od bondov in dividendo od delnic od svojih žepov in s tem je presleplila svoje žrtve, da so nakupili še več delnic in bondov.

KAJ SE VSE ZGODI V ČASU PROHIBICIJE.

Chicago, Ill. — Sam Miagabel je vsako leto napravil precej vina. V nedeljo zvečer je šel v klet, da vidi, kako vino vre. Ker ga ni bilo iz kleti, so šli njegovi sorodniki v klet, da vidijo, kaj je z njim. Našli so ga postavljenega na glavo v sodu in utopljenega v mostu. Kako se je to zgodilo, ni dognano. To je stvar mrljškega izkazovalca.

Gabriel Troth je v Hammondukuhal žganje v hlevu. Eksplozional je kotel. Vzel je petrolej in pričel polivati hlev, da izgleda, da je ogenj uništil hlev. Pri tem polivanju je polil tudi svojo obleko s petrolejem. Zagorel je kot baklja in predvemo je prišla pomoč, je bil mrtev. Policija je našla štiri velike kotle za kuhanje žganja na njegovem svetu. Aretirala je John Milica, njegovega druga.

ZATRAJ JE PREISKAVA PROTIV KUKLUKSOVCEV KONČANA.

Washington, D. C. — Zbornični odsek se je posvetoval kakšnih deset minut za zaprtimi vrati. Po tem posvetovanju je glasoval, da ne pokliče za zdaj več pričevanje.

Washington, D. C. — Zbornični odsek se je posvetoval kakšnih deset minut za zaprtimi vrati. Po tem posvetovanju je glasoval, da ne pokliče za zdaj več pričevanje.

Atterbury, predsednik pennsylvanské železnične družbe, je izrabil sedanji položaj in je razpoloval vsem časnarskim poročevalcem v glavnem mestu kopijo svojega govora, ki ga je govoril u službenem pennsylvanskem železničnem odboru za sporazum, poznan navadno pod imenom Chamberjer odbor. Ta odbor je bil odpravljen in nadomestuje ga železnički delavski odbor. Senator Cumminsugestira, da naj železnički družbe nikar ne silijo z drugim znižanjem mezd na dan, dokler mezdni odbor ni odobril znižanja mezd. Toda kompanije se ne zmenijo za te sugestije. Toda, edino predsednik ali pa kongresna rezolucija lahko ustavi agresivnost železničkih kompanij. Železničke kompanije pa ra-

čunijo na pomoč predsednika in kongresa.

Zunaj delavskih krogov in delavskega departmента je sodba o stavki popolnoma drugačna. Nekatere menijo, da stavka hitro izgori in da se že železničke kompanije rešijo "parkija" — železničarske organizacije. Drugi celo žele stavko in govore odprtito, da se izrabiti za udarec po organizaciji ruderjev U. M. W. of A.

Atterbury, predsednik pennsylvanské železnične družbe, je izrabil sedanji položaj in je razpoloval vsem časnarskim poročevalcem v glavnem mestu kopijo svojega govora, ki ga je govoril u službenem pennsylvanskem železničnem odboru za sporazum, poznan navadno pod imenom Chamberjer odbor. Ta odbor je bil odpravljen in nadomestuje ga železnički delavski odbor. Senator Cumminsugestira, da naj železnički družbe nikar ne silijo z drugim znižanjem mezd na dan, dokler mezdni odbor ni odobril znižanja mezd. Toda kompanije se ne zmenijo za te sugestije. Toda, edino predsednik ali pa kongresna rezolucija lahko ustavi agresivnost železničkih kompanij. Železničke kompanije pa ra-

čunijo na pomoč predsednika in kongresa.

Zunaj delavskih krogov in delavskega departmента je sodba o stavki popolnoma drugačna. Nekatere menijo, da stavka hitro izgori in da se že železničke kompanije rešijo "parkija" — železničarske organizacije. Drugi celo žele stavko in govore odprtito, da se izrabiti za udarec po organizaciji ruderjev U. M. W. of A.

Atterbury, predsednik pennsylvanské železnične družbe, je izrabil sedanji položaj in je razpoloval vsem časnarskim poročevalcem v glavnem mestu kopijo svojega govora, ki ga je govoril u službenem pennsylvanskem železničnem odboru za sporazum, poznan navadno pod imenom Chamberjer odbor. Ta odbor je bil odpravljen in nadomestuje ga železnički delavski odbor. Senator Cumminsugestira, da naj železnički družbe nikar ne silijo z drugim znižanjem mezd na dan, dokler mezdni odbor ni odobril znižanja mezd. Toda kompanije se ne zmenijo za te sugestije. Toda, edino predsednik ali pa kongresna rezolucija lahko ustavi agresivnost železničkih kompanij. Železničke kompanije pa ra-

čunijo na pomoč predsednika in kongresa.

Zunaj delavskih krogov in delavskega departmента je sodba o stavki popolnoma drugačna. Nekatere menijo, da stavka hitro izgori in da se že železničke kompanije rešijo "parkija" — železničarske organizacije. Drugi celo žele stavko in govore odprtito, da se izrabiti za udarec po organizaciji ruderjev U. M. W. of A.

Atterbury, predsednik pennsylvanské železnične družbe, je izrabil sedanji položaj in je razpoloval vsem časnarskim poročevalcem v glavnem mestu kopijo svojega govora, ki ga je govoril u službenem pennsylvanskem železničnem odboru za sporazum, poznan navadno pod imenom Chamberjer odbor. Ta odbor je bil odpravljen in nadomestuje ga železnički delavski odbor. Senator Cumminsugestira, da naj železnički družbe nikar ne silijo z drugim znižanjem mezd na dan, dokler mezdni odbor ni odobril znižanja mezd. Toda kompanije se ne zmenijo za te sugestije. Toda, edino predsednik ali pa kongresna rezolucija lahko ustavi agresivnost železničkih kompanij. Železničke kompanije pa ra-

čunijo na pomoč predsednika in kongresa.

Zunaj delavskih krogov in delavskega departmента je sodba o stavki popolnoma drugačna. Nekatere menijo, da stavka hitro izgori in da se že železničke kompanije rešijo "parkija" — železničarske organizacije. Drugi celo žele stavko in govore odprtito, da se izrabiti za udarec po organizaciji ruderjev U. M. W. of A.

Atterbury, predsednik pennsylvanské železnične družbe, je izrabil sedanji položaj in je razpoloval vsem časnarskim poroč

KONVENCIJA DRŽAVNE DE-LAVSKE FEDERACIJE V IL-LINOISU.

Predsednik Walker priporoča v svojem poročilu vajne predloge v interesu delavstva.

Aurora, Ill. — Tukaj je pričela zborovati konvencija Državne delavske federacije za Illinois. Predsednik John H. Walker je predložil konvenciji daljše poročilo. "V tem poročilu priporoča med drugim tole:

Odbor proti sodnijskim prepovedim, ki se tičejo delavstva v stavki, in agitira se naj, da se taki sodnijski prepovedi odpravijo. —

Protest proti imenovanju W. J. Burns načelnikom zvezne tajne službe.

Ustanovi naj se pravni departement, ki bo dajal malim organizacijam brezplačno pravovarstvo.

Ustavna konvencija naj sprejme delavske zahteve, če se to ne zgoditi, naj delavstvo glasuje proti novi ustavi.

Ustanovitev delavskih dnevnikov v angleščini.

Odobritev učiteljske organizacije.

Sprejmejo naj se postave, ki preprečijo, da se tovarnarji v slučaju stavke zavarujejo.

Država naj ustanovi svoj odškodniški sklad za ponosrečene delavce.

Dne 11. novembra naj delavstvo manifestira za razročitev in splošni mir.

Rudniki naj se nacionalizirajo.

Walker je povdarjal v svojem poročilu, če bi bili rudniki nacionalizirani, tedaj bi tona najboljšega premoga ne smela stati več ko dva dolajata. Govoril je tudi, da bi delavci lahko sami storili mnogo za nacionalizacijo rudnikov, če bi kupili rudnike in jih obratovali na zadružni podlagi.

Ko je govoril o brezposelnosti, je dejal, da nihče drugi ni zakrivil sedanjega položaja kot sedajni sistem blagovne produkcije in distribucije.

DEVETDESETLETNI ŽENIN.

Los Angeles, Cal. — Wm. Co-burn, star 90 let, se je 17. t. m. po-ročil z mrs. Edith R. Wood v tu-kajnjem predmestju Sawtelle. Ženin in nevesta izjavljata, da se nista nikdar prej "počutila tako mlađa".

PIRATI NE ZNA, PONAREJATI DENAR PA ZNA.

Indianapolis, Ind. — William Harless, farmer, je bil obsojen na štiri leta ječe, ker je prenarejal bankove za eden dolar v deset-dolarske. Harless ne zna čitati ne pisati.

Srbi soper prodriajo v Albanijo.

Rim, 18. okt. — Depeša iz Valone, objavljena v "Giornale d'Italia", se glasi, da so srbske čete ponovno napadile Albanci in okupirale mesta Bunin, Djakovo in Urazaverit ob reki Drini. Srbi prodriajo proti Bojanji. V Tirani glavnem mestu Albanije, je veliko razburjenje.

Turki in Grki se pogajajo za mir.

Pariz, 18. okt. — Francoski ministrski predsednik Briand je manipuliral tajna mirovna pogajanja med Grčijo in turškimi nacionalisti. Danes se je izvedelo, da prihodnji pondeljek pride v Pariz grški ministrski predsednik Gounaris, medtem ko je Bekir Sami bej, ki je v zadnjem mesecu podpisal turško-francosko pogodbo, že v Parizu.

Gksi se ne zanašajo več na Anglijo za finančno pomoč in notranji položaj na Grškem je tak oslab, da je kralj Konstantin posil Gounaria v Pariz s poslaničenjem, da naj doseže sporazum s Kemalom potom posredovanja francoske vlade.

Komunisti v Nemčiji obteženi atentata.

Berlin, 18. okt. — Pet komunistov je bilo danes arretiranih na obtožbo, da so poskušali usmrtni Gustava Stressemanna, miljonarja in voditelja "Ljudske stranke", o katerem se govorji, da bo bodisi ministrski predsednik. Pred kratkim je bilo oddanih več strelov na Stressemanna, ko je predsedoval na zboru svoje stranke, toda zadet ni bil.

MIROVNA POGODBA Z NEM-ČIJO ŠE NI POD STREHO.

Amendmenti odklonjeni.

Washington, D. C. — Mirovna pogodba z Nemčijo še ni pod streho in opozicija prihaja z amendmenti.

Senator Reed iz Missouri je predlagal, da Združene države ne prevzamejo nobene odgovornosti po versailski pogodbi. Njegov predlog je bil odklonjen s 66 glasovi proti osmim.

Senator Walsh je predlagal dva amendmenta, ki sta imela namen zavarovati teritorialno nedotakljivost Nemčije proti invaziji. Predloga sta bila odklonjena. Walsh je zagovornik lige narodov.

Govornikom so bile napravljene omejitve, da se mirovna predloga požene skozi senat. Vsak senator ima pravico govoriti le eno uro o pogodbi, deset minut pa k amendmentu ali rezervacijam. Ko je bila sezja že skoraj končana, je senator Reed predlagal kar koš amendmentov, ki vzamejo prihodnji dan precej časa.

Reed je povdarjal, da predloga mirovna pogodba zamotava Združene države v evropsko afere. Trdil je, da so to zmotne, ki nas porinjejo v ligo narodov skozi zadnja vrata.

JUGOSLOVANSKI TEČAJI NA COLUMBIA UNIVERSITY.

New York, N. J. — (Iz tujejz inf. urada.) — Veliko newyorsko vseuniverziteto Columbia University je ravnokar izdal učni program slovenskega slovenščine oddelka za šolsko leto 1921—1922.

Slovanaki oddelek je bil dosedaj pod vodstvom znanega slavista prof. John D. Price, ki je bil nedavno imenovan za ameriškega poslanka na Danskem. O jugoslovanskih predmetih zdaj predava dr. Milivoj S. Stojanović. Ista so dva tečaja za poduk srbo-hrvatske, eden začetni in drugi nadaljevalni, vsak po dve uri na teden; nadalje predavanje o "moderni jugoslovanski kulturi" vsak petek od 7. do 8.40 zvečer.

Vsakdo sme obiskati te tečaje proti plačilu predpisane vpisnine.

Pismo po brezičnem brzaju.

Pariz, 18. okt. — Poizkušaja z odpolilitatijo lastnorocene pisave po brezičnem brzaju se je dobro obnesla. Profesor Eduard Belin je iznajdil. Ministrski predsednik in general Pershing, ki se mudi v Parizu, sta poslala nekaj stavkov besedila in Belinovega laboratorija v New York in profesor Belin, ki se nahaja v New Yorku, je kmalu odgovoril, da je osebno prejel nove vrste brzajavko. Pershing je postal pozdrav časopisom, Briand je pa pisal: "Veseli me, da pride v Washington." Aparat, ki odpoljuje pisane besede, je podoben onemu, ki odpošilja fotografije.

Sinfonisti morajo plačati od likodinino.

London, 18. okt. — Sodišče je prisodilo baronu Castlemainu pol miljona dolarjev odškodnine za grad Moydrum na Irskem, katerega so sinfonični požgali letošnjo spomlad. Vdovi majorja Comptona Simtha, ki je bil ujet in ustrezen od sinfoničev, je bila priznana odškodnina v vsebi 10,000 sterlingskih funтов.

Vranglove čete na albanski meji.

Pariz, 18. okt. — Iz Rima poročajo, da je Jugoslavija poslala ruske bele čete, ki so se pod vodstvom barona Vranglia bojevale proti boljševikom na Krimu, na albansko fronto. Vranglove čete so dobro opremljene z artillerijo. Iz istih virov se poroča, da je albanska vlada na robu pada in albanski poslanec so organiziral "sveto zveso" za obrambo domovine.

Letaka ima "mornarico".

Riga, 18. okt. — Letaka vladava se spomnila, da je nova država, ki ima precej morskega obrežja, brez vojne mornarice. Da se zavaruje proti tihatskima ladijam, je oborocila tri majhne vlačilne ladje in na čelo to "mornarico" je postavila stare nemško-paturljivo ladjo, katero je dala dvigniti iz letakega vodovja, kjer se je potopila leta 1917.

V KANSSU PRIMANJUJE PREMOGA.

Protestna stavka je udarila kapitaliste.

Pittsburg, Kana. — Stavka rušarjev v Kansasu valedtega, ker sta bila Aleksander Howat in August Dorchy obsojena v šestmesečni zapor, je že prinesla občutno krizo. V Kansasu je malo premoga v zalogi, in če prihramki železniške stavke, tedaj nastane akutno pomanjkanje goriva. Zdaj dovalčajo premog iz Illinois in Colorado.

Znadnoveni stroki vojne bi lahko redili pet milijonov Eusov.

Big, 18. okt. — Poročilo iz Moskve se glasi, da se je Haskell, načelnik Ameriške pomožne administracije v Rusiji, vrnil v preiskovalne obiske Samare in drugih predstavnikov krajev ob Volgi. Haskell je našel, da je položaj zelo slab, najhujša kriza pa pride v januarju. Takrat bo po njegovem mnenju lakota na vrhuncu v spremstvu epidemije legarja.

"Sovjetska vlada ne bo mogla prehraniti vseh prizadetih ljudi, čeprav se trudi z nadčloveškim naporom, da pomaga sirotom," je rekel Haskell. "Petnajst milijonov oseb trpi valed lakote in 25 odstotkov teh ljudi je nemogoče dosegeti z transportnimi sredstvi, ki so na razpolago. Živila so bolj potrebna kakor zdravila, potem pa oblika. Petdeset milijonov dolarjev bi lahko redili Russi Inkote. To je toliko kolikor so zaveznički potrošili v enem dnevu za vojno. Ta vrednost bi redila najmanj pet milijonov življenj, ki so drugače izpostavljena gotovi smrti."

VAŠČI KNJIGE.

Zajedništvo. Povest iz Švajcarije slovenskih trpinov v Ameriki. Velenje. Stane s poštnino vred \$1.75.

Zakon Mognessija. Vrlo poučna knjiga, ki pove, kako siheri človek ponavlja v sebi razvoj vseh svojih živilskih in divjinskih predstnikov. S slikami. Velenje. S poštnino vred \$1.50. Obe knjigi, ki se naredita obenem, za tri dollarje poštinske prostot. Naročila sprejema tajnik Knjižne matici S. N. P. J.: Frank Alek, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. — Adv.

PRIPOROČILO!

Naznanjam vsem Slovencem v Girardu, Ohio in bližnji okolici, da sem sedaj dobil v zalogni raznovrstnih najnovejšega izdelka, dobro in trpežnih čevljev za moške in otroke. Pridite in oglejte si moje blago predno kupite kje drugje. Se vam ujedno priporoča vaš za točno postrežbo: Tony Zupančič, 123 Liberty street, Girard, Ohio.

STAKOVANJE

s pohištvo, obstoječe iz štirih sob se proda ali pa da v najem. Za podrobnosti vprašajte v slovenski trgovini JOHN GOTTLIEB, 1821 W. 22nd St., Chicago, Ill.

FARMA NA PRODAJ

obstoječa iz 58 akrov zemlje, hiše z 8 sobami, zidan hlev za 20 glav živine in ostala poslopja, za avtome, kokoši in drvarnicu, vse v dobrem stanju, z vsem poljodelskim orodjem. Z farmo se proda tudi 10 krav, ena telica 2½ leti stara, 2 male telice, en bik, 2 dobra konja, 150 kokoši, 5 rac, 4 svinje in več letosnjih pridelek kakor tudi pohištvo. Cena vsemu temu je \$4300. Dva tisoč se takoj plača in ostalo pa na lahkem obroku po \$25.00 letno z 6% obresti. Vzrok prodaje je bolezzen. Vsa nadaljnja pojasnila poizvede pri lastniku: HENRY SYROTINK, Box 42, HARTWICK, N. Y.

Za kuhanje piva doma

imamo v zalogni stol, hmelj, sladkor in vse druge potrebitine. Prekusite in se prepricajte, da je doma pri nam kuhan vedno le najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirka sodoč, steklenje in raznih lončev, itd.

Mi vam dostavljamo naročilo po posti, točno v vse kraje.

Grocerijam, sladčarjam in v proizvodnji telezeline doma primeren počut pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

PEVSKO DRUŠTVO 'JADRAN' V COLLINWOOD, OHIO

je sprejelo pred kratkim veliko zbirko raznovrstnih pesmi iz stare domovine od Glasbene Matice iz Ljubljane. Toraj se uljedno pripovedamo vsem slovenskim in hrvatskim pevskim društvom, da kadar kaj slišnega potrebujejo, naj se obrnejo na gori omenjeno društvo na kar se vam bude radovljivo postreglo, kolikor bo največ mogoče.

Imamo v zalogi tudi preecanje

štivalnih skladb za klavir,

solospovov, kvartetnih partitur in

sploh vse kar pevsko društva ra-

bijo. Sezite po zalogi, da ne boste

prepozni, ker je mnogo lepega in

čisto novega kar pa bo hitro pošč

do vse bode moglo dobiti več

take hitro. Prosimo vas pišite nam

kakšne vrste skladbe želite in za

kaj se zanimete, pa vam pošljemo

zaznamek (enik) vsega s cenami

vred. Za vsa nadaljnja pojasnila se

vam je obretni osebni ali pa pisme-

no vselej na naslov društvenega

tajnika. Se vam priporočamo za

številni odjem. Leo Bostjaneich,

tajnik Pev. dr. "Jadran",

1312 E. 167th St., Cleveland, O.

BAKRENE KOTLE

Vsa potrebujo opravje. Hydrometer, Mall Extract, Hmelj, vase esence in indeksni esenci na spoml. Rum, Brinjevec, Kmeti, Čganje in drugo. Pišite po cenik.

VICTORIA SUPPLY CO.,

654 Morton Bidg., New York

Delavec brez delavskega časa

pispa je kakor vojak brez pulka.

Naročite se in širite svoje glas-

lo "Prosveto."

POOBLASTILA

dela MATIJA SKENDER že 12 LET, za rojake po celi Ameriki.

Vitez iz rdeče hiše.

(LE CHEVALIER DE MAISON ROUGE.)

ROMAN IZ ČASOV FRANCO-SKE REVOLUCIJE.

Spisal Aleksander Dumas star.
Prevel Ferdo Perhavec.

XXV.

Listek.

Ko je odiblo na zvoniku v Tempu dve uri popolnoči, je kraljica sedel pri zakajeni svetliki med hčerjo in svakinjo in tako varna pred pogledi uradnikov, ponovno prebirala majhen listek, obtoječi iz kolikor mogoče tankega papirja s tako drobno pisavo, da so jo kraljičine oči, zatemnele vsled prelitih solz, komaj zamogle razvijati.

Listek je imel sledečo vsebino: "Jutri, v torek, prosite za dovoljenje, da smete na vrt, kar Vam dovolje brez težkoč, kajti obstoja ukaz, da Vam takoj dovolijo to ugodnost, čim jo zahtevate. Ko pojedete tri - ali štirikrat semintja, delajte se trudno, približajte se kantini in prosite gospo Plumeau, naj Vam dovoli, da prisedete k njej. Če nekaj hipov delajte, kadar da Vam je slabše, in navidezno omedlite. Nato bodo zaprli vrata, da Vam lahko prihitijo na pomoč, in Vi boste s princeeso Elizabeth in s princezo-hčerjo sami. Takoj nato se odprejo vrata, ki vodijo v klet, Vi skočite v odprtino, in rešene ste vse tri."

"Moj Bog!" je dejala mlada princesa, "ali se nesreča vendar enkrat naveliča preganjati nas?"

"Ali je ta listek morda kaka past?" je pripomnila princesa Elizabeth.

"Ne, ne," je dejala kraljica, te črke so mi vedno razovedale prisotnost skrivnostnega, toda zelo vrlega in zvestega prijatelja."

"Listek prihaja od viteza?" je vprašala mlada princesa.

"Od njega samega," je odgovorila kraljica.

Princesa Elizabeth je sklenila roki.

"Predčitajmo listek" se enkrat vsaka zase," je rekla kraljica, "da si v slučaju, če katera izmed nas kaj pozabi, druga zapomni."

Vsi tri so jele znova čitati; ko so prenehale, so začule, kako so zaškripala vrata, vodeča v sobo. Obe princeesi sta se ozrl, le kraljica je ostala v svojem prejšnjem položaju. S skoraj neopazno kretajo je približala listek k svojim lasem in ga utaknila v svoje vpletilo.

Bil je eden izmed uradnikov, ki je odprl vrata.

"Kaj hočete, gospod?" sta vprašali princeesi istočasno.

"Hm," je reklo uradnik, "zdi se mi, da se danes podajate zelo pozno k počitku."

"Ali določa kakšna nova občinska odredba, ob kateri ura naj se podajamo počitav?" je dejala kraljica in se ozria s svojo občajno dostojanstvenostjo.

"Ne, občanka," je reklo uradnik, "toda če bo potrebno, bo slična odredba gotovo izdana."

"Sicer pa, gospod, imjetje spomivanje, toda ne pred sobo kraljice, temveč pred sobo ženske," je dejala Marija Antoinetta.

"V resnici," je mrmljal uradnik, "ti aristokratije vedno govorijo tako, kakor da bi še nekaj pomenili."

Premagan od kraljičinega do- stojanstva, ki je imelo v dnevih njene sreče značaj očaknosti, a se je vsled triletnega trpljenja omililo, se je uradnik odstranil.

Hip za tem je ugasnila luč, in tri ženske so se, kakor navadno, sklekle v temi, ki jim je bil nekaka tančica za njihovo sramežljivost.

je kraljica, skrita za posteljno zaveso, še enkrat prečitala listek iz prejšnjega dne, da bi ničesar ne pozabila in prezrla, ga raztrgala v skoraj nedotakljive kočke, se nato za zavesami oblekla, vzbudila kvaklinjo in se podala k svoji hčeri.

Hip za tem je zapustila sobo in poklicala uradnike, ki so bili pridodeljeni straži.

"Kaj želiš, občanka?" je vprašal nekdo izmed njih in stopil k vratom, medtem ko je drugi nemoteno zajutrkoval, ne da bi bil odgovoril na kraljevski klic.

"Gospod," je dejala Marija Antoinetta, "prihajam iz sobe svoje hčerke, uvožjam je v resnici hudo bolna. Noge so ji otekli in jo

bolijo, kajti giblje se premalo. Toda Vi veste, gospod, da sem jo sama obsojila k tej brezdelnosti, ker se nisem upala se poslužiti dovoljenja za sprehajanje po vrtu. Toda stanje moje hčere me sili, občan uradnik, da se obračam na Vas s prošnjo, ko bi v mojem imenu izvolili izposlovati od občana generala Santera dovoljenje za sprehod; zelo Vam bom hvalčen."

Kraljica je izgovorila te besede z obenem mehkim in spoštujivim naglasom in se skrbno vzdržala vsakega izraza, ki bi bil utegnil razdalji osornega republikanca, tako da je uradnik, ki je stal pred njo pokrit kakor vedno, polagoma snel svojo rdečo čepico, in ko je kraljica nehala, se poklonil pred njo ter ji odvrnil:

"Bodite brez skrbi, madama, zahtevali bomo od občana generala dovoljenje, ki ga želite imeti."

Nato se je odstranil in ponovil še enkrat, kakor da bi hotel prebiti samega sebe, da se udaja pravičnosti in ne notranji slabosti:

"To je pravično, to je skoznko pravično."

"Kaj je pravično?" je vprašal drug uradnik.

"De spremi ta ženska svojo bolno hčerko na sprehod."

"In potem? ... Kaj hoče?"

"Hoče doli na vrt, da bi se malo sprehdila."

"Bah!" je opomnil oni drugi; "raje naj se gre sprehajat iz Templa na morišče."

Uradnik je zavilj svoj zajutrek in odšel doli.

Kraljica je hotela zajutrkovati s hčerkom v njeni sobi, kar so ji dovolili.

"Da bi nekako potrdila govoričo o svoji bolezni, je mlada princesa ostala v postelji, ob kateri sta se nahajali kraljica in Elizabeth.

Ob enajstih je prišel Santerre, zvest svoji navadi. Ko si je bil ogledal odhajajoči in prihajajoči bataljon in ko njegov čokati konj napravil na dvorišču par skokov, se je za trenotek ustavljal: to je bil čas, ko je od ljudi, ki so hoteli govoriti z njim sprejemal prošnje in naznanila.

Uradnik je stopil k njemu.

"Kaj hoče?" je vprašal Santerre osorno.

"Prihajam po naročilu kraljice."

"Kaj je to kraljica?" ga je pretrgal Santerre.

"Ah, saj res!" je dejal uradnik, sam začuden, da se je tako zagovoril. "Kaj bledečem vendar! Ali sem norec? Prihajam, da ti povprašam mlada princesa."

"Tako je prav," je reklo Santerre, "sedaj te razumem. No, kaj mi hočeš povedati? Da čujemo!"

"Povem ti, da je mala Veto bolna, kakor se zdi, radi pomanjkanja zraka in gibanja."

"No, ali je domovina kriva temu? Narod ji je dovolil sprehod po vrtu, ona je dovoljenje odklonila!"

"To sedaj obžaluje in prosi, da ji dovoli stopiti na vrt."

"Proti temu ni nikakih ovir. Čujete ljudje?" je dejal Santerre obrnivši se na ves bataljon. "Kapetova vdova se poda na vrt. "Narod je to dovolil; toda pazite, da vam ne ubeži čez zid; kajti če se to zgoditi, vas dam vse obglaviti".

Ta šala občana generala je bila sprejeta s homeričnim krohotom.

"No, sedaj, ko veste, dober dan", je dejal Santerre. "Moram v konvent, da izpolnim par gironistom potni list za oni svet."

Ko je bil Santerre odjelil, se je podal eden izmed uradnikov k Mariji Antoinetti, da jo obvesti o generalovem ukrepnu. Kraljica se mu je zahvalila in premisljevala zroc skozi okno proti nebuh: "Ali bo sedaj počival tvoj armo, moj Bog! Ali se tvoja strašna desnica naveliča tiščati nas k temu? ... " "Hvala, gospod," je dejala uradniku s svojim ljubkim nasmehom, ki je bil že maršikoga ugonobil in zmešal toliko ljudi, "hvala Vam!"

XXVI.

Blak.

Ko se je uradnik odstranil, da bi poklical svojo tovarše, in je kraljica ostala sama s svojo svakinjo in svojo hčerjo, so se vse tri pogledale. Mlada princesa je padla materi v naročje in jo objela, princesa Elizabeth je stopila k svakinji in ji podala roko.

"Molimo k Bogu," je dejala kraljica; toda molimo tako, da ne bo nihče slutil, da molimo."

Tako so vztrajale do treh četrtih na dvanajsto in potem do poldne, ko je ure odibla dvanajsto.

Ni bil še odbil zadnji udarec, ko se je začelo na stopnicah rožljanje orožja, ki je segalo gori do kraljice.

"Straže menjujejo," je rekla. "Sedaj predijo po nas."

Videla je, kako sta svakinja in hčerka obledeli. Zato ju je navorovala, naj bodeta pogumni, a je tudi sama obledela pri tem.

"Polden je," so zaklicali zdaj. "Pojdite po jetnike."

"Pripravljeni smo, gospodje," je odgovorila kraljica.

Prva vrata so se odprla, vodeča v vežo, kjer so jetnice v temi lahko skrivale svojo razburjenost.

Mali psiček Blak je stopical pred njimi; ko so bili dospeli do drugih vrat, ob katerih je skušala Marija Antoinetta odvratiti svoje oči, je zvesta živalica pritisnila svoj gobec na širokoglavе žeblije ter milo zavilila. Kraljica je bila mimo in ne da bi imela toliko oči in bi poklicala psička zoper, ko se je skušala našanljiti ob steno.

Ko je prestopila par korakov, so ji odpovedale noge in bila je prisiljena obstatiti. Svakinja in hčerka sta se ji približali; vse tri se za hip niso premaknile in so se tvorile bolestno skupino, pri čemer je mati našanljala svoje čelo na glavo mlade princeesse.

"No," je zaklicil glas, pridre dol ali ne pride dol?"

"Tu smo," je dejal uradnik, ki je spremjal kraljevsko gospo in ki se je bil ustavljal iz spoštovanja pred njihovo tako priprosto in tako veliko bolestjo.

Ko so dosegeli jetnice pred zadnjimi vrata na polzlastih stopnicah, nasproti durim, pod katerimi so se razprostirali široki, zlati svetlobni žarki, je zaropotal hober, in straže so prihitele skupaj. Nato je sledil globok moik, ki je nastal vsled radošnosti, in težke duri so se počasi odprle, močno škrpajoč.

Na teh je sedela, ali bolje, ležala v kotu ogelinega kamena, na hajajočega se tuk duri, neka ženska. Bila je Tisonka, katere ni bila kraljica v svoje lastno začudenje videla že širindvajset ur.

Kraljica je že uzrla dan, drevesa, vrt in onkraj ograje, ki je zapirala ta vrt, je njen hrepeneče oko poiskalo male krème, kjer so jo brezvonomo pričakovali njeni prijatelji. Ko je Tisonka začula korake, je umaknila svoje roke, in kraljica je zagledala njen bledi, pod sivimi lasmi postarani obraz.

S počasno kretajo, kakor ljudje, ki jim nedostaja pamet, je poklepnila Tisonka pred duri in zastavila Mariji Antoinetti prehod.

Prestrelena vsled groznega obraza te ženske in njene počenjanke zraka, je kraljica vzkliknila:

"O moj Bog, gospa, kaj se Vam pripetilo?"

"Pripetilo se mi je ... ali veste?" je odvrnila ženska; "Vi vendar veste, saj je bila obsojena radi Vas."

"Kdo?"

"Heolisa."

"Vaša hči?"

"Da, ona, moja hči!"

"Obsojena? od koga? kako? zakaj?"

"Ker je prodala šopek ..."

"Kateri šopek?"

"Šopek nageljčekov ... Saj ona ni cvetličarka," je dejala Tisonka, kakor da bi skušala zbrati svoje spomine, "kako je mogla prodati ta šopek?"

Kraljica je trepetala. Neka nevidna vez je spajala ta prizor s sedanjim položajem; uvidela je, da ne sme zgubljati časa z nepotrebni kramljanjem.

"Moja dobra žena," je dejala, "prosim Vas, pustite me mimo, poznejte mi poveste vse to."

V tem hipu so je začuli hriplivi glas nekega ragnakala: Tu se dobiva razsodba sodišča, glasom katere je bila Heloisa Tison obsojena na smrt radi zločina zarote!"

Prodaja šifkarte.

Urejuje vse bančne posle.

PIŠITE PO-CENIK.

EMIL KISS, bankir,

123 Second Av., New York, N.Y.

ITALIA ..... Oct. 29

ZDA ..... Nov. 5

CANADA ..... Nov. 15

BRITANIJA ..... Nov. 22

FRANCUSKA ..... Nov. 25

SRBIJA ..... Nov. 28

GRČIJA ..... Nov. 30

EGIPT ..... Dec. 1

INDIJA ..... Dec. 4

PERU ..... Dec. 7

CHILE ..... Dec. 10

ARGENTINA ..... Dec. 13

BRAZILIA ..... Dec. 16

URUGUAI ..... Dec. 19

PARAGUAI ..... Dec. 22

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Narodnina: Zadnjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri meseca; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.50 za tri meseca, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Datum v oklepaju n. pr. (Sept. 20-21) poleg vsega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevnem potekom narodnina. Ponovite jo pravljeno, da se vam ne ustavi list.

SUŽNJI MALIKA — ZLATA.

Uradno finančno poročilo Združenih držav pove jasno, kot belli dan: "Ogromna akumulacija naše zlate rezerve se je pomnožila od prvega aprila za več ko šestdeset milijonov dolarjev, od začetka tega leta pa za več ko dve sto milijonov dolarjev. Trajni in veliki dotok zlata povzroča velike potrebočke v bančnem svetu. Dozdaj so oddajali te pritočne množine zlata federalnemu zveznemu odboru in se niso porabile kot podlaga za razširjenje kredita. Dokler Amerika ne dovoli tujezemstvu primernega kredita, dokler se ameriški izvoz ne zniža izdatno, toliko časa bo trajal dotok zlata."

Zakaj pa služi to nagromadevanje zlata?

Zlato se ne uporablja, da se dovolijo tujezemstvu novi krediti, ameriško poljedelstvo in industrija pa drvita vedno bolj v krizo.

Zgoraj je povedano, če se zniža izvoz ameriškega blaga, da bi se znižal dotok zlata. To pa nima najmanjšega gospodarskega pomena za delavce in farmarje. Kajti produkcija bi se že bolj znižala, ker bi blago ostajalo doma in bi se ne izvažalo. Ako hočemo iz krize, se more produkcija blaga pomnožiti in z njo pa tudi izvoz. Na pomnožitev izvoza pa ni misliti, dokler nima tujezemski denar nobene vrednosti. Da se pomnoži izvoz, je potreba najprvo izjednačiti denarni sistem v tujezemskih državah. O jugoslovenski kroni pravijo, da jih je treba okoli dve sto petdeset, da se kupi en ameriški dolar. Avstrijskih krov se dobri kar dvanajst tisoč za štiri dolarje. V drugih deželah ravno tako šeprva vrednost valute.

Tujezemstvo ne more odjemati naših sirovin in tudi naših produktov, kajti zlato iz tujezemstva prihaja v Ameriko, tujezemski denar pa postaja z vsakim dnem vedno manj vreden, kolikor bolj se zlato osredotočuje v Ameriki. Posledica tega je, da trpita farmar in delavec v Ameriki, ker imamo preveč zlata, ravno tako pa trpita delavec in kmet v tujezemskih državah, ker nimajo zlata. Postali smo sužnji malika — zlata.

Tako pa ne more iti dalje, kajti prav zanesljivo pride polom v gospodarstvu, kakršnega svet še ni videl.

Tujezemstvo je treba dovoliti kredit.

To tega spoznanja so prišli tudi ameriški tovarnarji in trgovci, ki malo dalj mislijo, kot sega njih nos.

Izdelali so nekakšen načrt, na podlagi katerega lahko dobe tujezemsko državo kredit. Ameriški tovarnarji in trgovci so pa postali previdni, kajti spoznali so, da se vlade in forme vlade menjajo. Ameriški kapitalisti zahtevajo obveznice, izdane na zemljiško vrednost. Izdanje teh obveznic pa mora potrditi ljudstvo s svojim glasovanjem. Ameriški kapitalisti postajajo naenkrat demokratični. Kajti oni pravijo, če ljudstvo ne potrdi teh obveznic, ne bo posojila. Zakaj? Oni se zavedajo, da v teh časih imajo besede ministrskih predsednikov in njih kabinetov prav malo vrednosti. Ljudstvo je poštено v vseh deželah in če se ljudstvo zaveže, da bo plačalo dolg, bo tudi spolnilo svojo oblubo. To je vzrok, zakaj se zahteva, da se obveznice potrdijo z ljudskim glasovanjem.

V zadnjem času smo doživeli, da je Wall Street pokupil obveznice, katerih se je dosledno branil kupiti, češ, ker podjetja, ki so ljudska lastnina, ne smejo delati konkurenco privatnim podjetjem. To so obveznice Severne Dakote, avstralske države Queensland in glavnega mesta Brazilije Rio de Janeiro. Vporabljeni bodo za podjetja, ki so splošna ljudska lastnina. Kapitalisti v Wall Streetu niso pokupili teh obveznic, ker se mogoče navdušujejo za takia podjetja, ampak ker jim te obveznice garantirajo, da je denar sigurno naložen in ker so take obveznice proste dohodninskega davka.

Nekaj bo treba hitro ukreniti, da tujezemski države dobe kredit in da se stabilizira tujezemski valuta. Če se to ne zgodi, bomo mi utonili v zlatu, v tujezemskih državah bodo pa trpeli, ker nimajo zlata.

Se ena pot je odprta, da se izravna sedanjih nered v produkciji in distribuciji blaga, katere se pa kapitalisti najbrž ne bodo poslužili, čeprav bi najhitreje in najbolje rešila to vprašanje. In ta pot je uvedenje blagovne producije in distribucije v vseh civiliziranih deželah za ljudske potrebe in ne za profit.

ZAKON JE SVETA REC—ZAKRAMENT.

Tako uče delavske otroke v cerkvi, tako uče delavske otroke v šoli, v kateri ima cerkev vpliv. Tako povedi ženini in nevesti, ako se poročita v cerkvi.

Za delavca in njegovo ženo, ki se nista poročila v cerkvi ali ki ne pripadata k nobeni cerkvi, ako sta zavedna, je pa zakon več ko sveta reč, več ko zakrament.

Zavedata se, da se morata bojovati za boljše življenjske razmere, ako želite, da dočakajo njuni otroci boljše dnove. To pa lahko dosežeta, ako se skupno bojujeta, prenašata vse viharje, ki ju doletijo v trpljenja polnem življenju, in da delata, delata za boljše hodnoti onih, ki pridejo za njima.

Kaj pa je miljonarjem zakon?

Prav nič ednega ni, če se miljonar hitro naveliča svoje žene. Ne kaži navadnega je, da postanejo miljonarji zelo nestanovitni, ko se prično starati. Ako že preje ni bilo zakonske ločitve, tedaj prav zanesljivo porinejo svojo ženo na stran, če se je postarala in ni več lepa.

O takih škandalih so velebniški listi polni skoraj vsake teden. Če ima milijonar vpliv na velebniški list, tedaj pride prav malo resnice na dan, in vesti so tako prikrojene, kajti da med zakonskim vladom najlepši sporazum. V nasprotnem slučaju pa privlečjo časnikarji vse detajle na svitlo in jih obdelujejo prav na široko.

In taka afera se zopet vleče v čakanek velebniškem časopisu.

Glavni junak je milijonar Harold F. McCormick, star 49 let. Zdi se, da prav nič ne mara za svojo ženo, ki je stara tudi 49 let. Ali njegova žena ni revica, kajti ona je hči znanega multimilijonarja Rockefellerja. In ker je bogata, ji ni treba plakati, kako se bo prehranjevala. Samostojna je.

Načelnik trusta za izdelovanje poljskih strojev je velik dobrotnik velike opere. Ona je pa bivala več let v Parizu in je tam studirala psihanalizo. Oba sta torej velika podpornika sedanja civilizacije. Skrak sedanja civilizacije je pa tudi zakon.

Zdaj pa začne povest, kako podpirata civilizacijo in da se ohrani steber civilizacije — zakon človeški družbi, da se ne pogrežne zopet v barbarizem.

Oba se pripeljeta skupaj iz Evrope v Ameriko, toda vsak na drugi ladji. Časniki napovejo slavnostno svidenje v hotelu. Nič od tega. Žena se nastani v hotelu, moža v hotel. Za tem napovedi časniki, kako se bosta skupaj peljala v najhitrejšem vlaku v Chicago. Žena najame pet oddelkov na vlaku in sede na vlak. Hčerka gre iskat očeta in pronadje, da se je odpeljal z drugim vlakom.

Povest zdaj prične v Chicagu. Časnikarska tekma prične tudi.

Hearstovi listi prinašajo po cele kolone gradiva, slike itd. "Tribune" in "Evening Post" pa prav malo. Ta lista pravita, da ni nesporazuma v družini. "Tribune" izdaja Bertie McCormick, sam pridadajoč k družini McCormickovi. In samo posebi se razume, da ne mara o svoji družini občekati stvari na veliki svot k održinah drugih. Povest se nadaljuje. Žena ostane v hiši v mestu, mož se nastani v Lake Forestu na obširnem posetvu.

Kako udobno in pametno urejeno! Kajti če v delavski družini nstanete preprič, se morata mož in žena pobotati doma in nimata vsak po eno graščino na raspolago.

Končno se pa načelniku trusta za izdelovanje poljskih strojev zili že vsa stvar pneumevna in nazadnji, da naj sporoči svetu, da on in njegova žena živita ločeno drug od drugega.

Stvar seveda še ni rešena, daslavno so porabili že na čebre tiskarskega črnila, da prinašajo čitateljem detailje o tem sporu, ki gredo mar le multimilijonarju in njegovi soprogji.

Vsa ta godla se vsljuje čitateljem, da se svetu dokaže, kako krepostno živi zakonska dvojica, ki več let ne živi skupaj, ker pripada oba med stebre sedanja družbe.

Z delavsko družino se napravi drugače, če pride do zakonskega prepisa. Ravno tisti časnikarji, ki se izražajo s posebno fineso in

NAPOVED REVOLUCIJSKARNE IZNAJDLOBE.

Dr. H. B. Kipper, industrijski kemikal, izjavlja, da se struktura atoma odkrije v pet letih. Deset let po tem odkritju se bo lahko atomična energija vpregla, da služi človeku.

Kaj po tem?

Ako se bodo pravilno sintetizirali atomi v redkih elementih, bodo dali zlato, srebro, in sicer toliko, kolikor ga bodo hoteli. Mesto da se porabi na tisoče ton premoga za ustvarjanje parne sile ali gretje in, bo treba le malo premoga, ker bodo uporabili atomsko energijo.

Če se struktura atoma odkrije v pet letih, kot je naznani kemičar, je seveda vprašanje. Ali to odkrije pride tako zanesljivo in resno, kot se zemlja suše okoli svoje

osi na svojem potu okoli solnca. Kaj pa je bil "zgodil"?

Ta tarif ne varuje nikogar drugačno kot koristi delavce ali farmarja,

ki hoče zgraditi svoj dom!

Večino ameriškega ljudstva tvorijo vendar delave in farmarji, torej bi moral biti tarif konzervativno tak,

da varuje kmeta in delavca.

Ta tarif ne varuje nikogar drugačno kot koristi delavce ali farmarja,

ki hoče zgraditi svoj dom!

Večino ameriškega ljudstva tvorijo vendar delave in farmarji, torej bi moral biti tarif konzervativno tak,

da varuje kmeta in delavca.

Ta tarif ne varuje nikogar drugačno kot koristi delavce ali farmarja,

ki hoče zgraditi svoj dom!

Večino ameriškega ljudstva tvorijo vendar delave in farmarji, torej bi moral biti tarif konzervativno tak,

da varuje kmeta in delavca.

Ta tarif ne varuje nikogar drugačno kot koristi delavce ali farmarja,

ki hoče zgraditi svoj dom!

Večino ameriškega ljudstva tvorijo vendar delave in farmarji, torej bi moral biti tarif konzervativno tak,

da varuje kmeta in delavca.

Ta tarif ne varuje nikogar drugačno kot koristi delavce ali farmarja,

ki hoče zgraditi svoj dom!

Večino ameriškega ljudstva tvorijo vendar delave in farmarji, torej bi moral biti tarif konzervativno tak,

da varuje kmeta in delavca.

Ta tarif ne varuje nikogar drugačno kot koristi delavce ali farmarja,

ki hoče zgraditi svoj dom!

Večino ameriškega ljudstva tvorijo vendar delave in farmarji, torej bi moral biti tarif konzervativno tak,

da varuje kmeta in delavca.

Ta tarif ne varuje nikogar drugačno kot koristi delavce ali farmarja,

ki hoče zgraditi svoj dom!

Večino ameriškega ljudstva tvorijo vendar delave in farmarji, torej bi moral biti tarif konzervativno tak,

da varuje kmeta in delavca.

Ta tarif ne varuje nikogar drugačno kot koristi delavce ali farmarja,

ki hoče zgraditi svoj dom!

Večino ameriškega ljudstva tvorijo vendar delave in farmarji, torej bi moral biti tarif konzervativno tak,

da varuje kmeta in delavca.

Ta tarif ne varuje nikogar drugačno kot koristi delavce ali farmarja,

ki hoče zgraditi svoj dom!

Večino ameriškega ljudstva tvorijo vendar delave in farmarji, torej bi moral biti tarif konzervativno tak,

da varuje kmeta in delavca.

Ta tarif ne varuje nikogar drugačno kot koristi delavce ali farmarja,

ki hoče zgraditi svoj dom!

Večino ameriškega ljudstva tvorijo vendar delave in farmarji, torej bi moral biti tarif konzervativno tak,

da varuje kmeta in delavca.

Ta tarif ne varuje nikogar drugačno kot koristi delavce ali farmarja,

ki hoče zgraditi svoj dom!

Večino ameriškega ljudstva tvorijo vendar delave in farmarji, torej bi moral biti tarif konzervativno tak,

da varuje kmeta in delavca.

Ta tarif ne varuje nikogar drugačno kot koristi delavce ali farmarja,

ki hoče zgraditi svoj dom!

IZ GLAV. URADA S.N.P.J.

Račun med jednoto in društvi za mesec september, 1921.

Stev. dr.	Vplačila	Izplačila	Stev. dr.	Vplačila	Izplačila	Stev. dr.	Vplačila	Izplačila	Stev. dr.	Vplačila	Izplačila	Dr. štov.	Društvo vplačalo	Društvo izplačano
1	\$ 242.60	\$ 188	181	69.06	29.00	369	28.49	103	2.57	609	1.59	83	55.84	
2	847.89	98.00	182	224.80	51.00	370	54.93	104	5.39	310	2.41	84	44.80	27.00
3	196.45	187.50	183	252.56	.....	371	60.57	105	9.15	311	1.35	85	36.24	
4	194.36	192	184	35.08	.....	372	139.89	107	6.91	312	3.95	86	48.18	16.00
5	1,207.50	80.50	185	61.09	45.00	373	93.45	108	1.12	313	5.31	87	24.31	
6	254.39	182.50	186	76.88	93.00	374	26.99	110	14.41	314	4.21	88	56.67	125.00
7	136.78	52.00	187	79.25	71.00	375	54.93	111	14.66	315	1.26	89	39.81	
8	188.01	157.00	188	210.11	.....	376	33.56	112	9.99	316	2.10	90	39.47	56.00
9	237.69	140.00	189	91.00	90.00	377	41.05	113	1.06	317	2.51	91	61.85	175.00
10	257.48	.....	190	146.61	.....	378	127.91	114	8.94	318	2.45	92	84.98	75.00
11	119.68	200	191	204.77	.....	379	62.04	115	7.74	319	1.90	93	38.71	
12	196.98	100.00	192	37.90	.....	380	109.22	116	6.87	320	3.92	94	40.64	
13	202.09	94.00	193	225.08	279.00	381	145.85	117	7.84	321	3.98	95	34.25	
14	515.11	194	194	225.08	279.00	382	57.01	118	5.01	322	3.31	96	30.27	
15	722.03	80.50	195	169.76	391	390	109.67	119	12.90	323	2.05	97	30.27	
16	244.78	98.00	196	74.86	76.00	391	104.24	120	.26	324	.90	98	26.58	16.00
17	88.22	50.00	197	77.17	386	392	54.94	120	1.06	325	1.26	99	71.00	
18	438.09	50.00	198	175.97	36.00	393	167.00	121	9.20	326	1.18	100	254.97	
19	381.00	24.00	199	101.85	294	394	206.67	122	9.97	327	.36	101	57.25	
20	205.22	143.00	200	163.88	395	395	259.20	123	4.26	328	1.02	102	39.87	
21	23.50	150.00	201	71.65	68.00	396	51.12	124	14.83	329	.40	103	15.85	
22	165.11	210	202	165.00	117.00	397	183.38	125	1.15	330	1.64	104	61.70	6.00
23	20.50	107.97	203	152.60	398	398	104.24	126	10.92	331	2.98	105	73.81	
24	165.29	211	204	74.86	76.00	399	4.82	127	4.96	332	3.86	106	41.07	
25	244.78	98.00	205	175.97	36.00	400	60.80	128	1.06	333	1.90	107	57.61	
26	118.76	212	206	101.85	294	401	89.50	129	6.67	334	1.08	108	113.87	54.00
27	176.45	213	207	163.88	395	402	30.48	130	1.15	335	1.64	109	51.98	
28	86.98	214	208	86.07	403	403	125.09	131	115.00	336	1.50	110	21.27	
29	254.18	215	209	165.00	117.00	404	183.38	132	1.50	337	4.48	111	86.43	
30	87.97	216	210	107.97	152.60	405	55.29	133	.98	338	1.59	112	62.43	
31	51.81	217	211	69.21	405	405	24.54	134	1.26	339	1.18	113	19.32	23.00
32	155.05	218	212	83.38	33.50	406	84.06	135	1.26	340	1.05	114	110.68	
33	157.94	219	213	35.08	407	407	40.10	136	15.50	341	1.08	115	35.54	
34	315.74	75.00	220	154.92	408	408	75.67	137	1.26	342	1.20	116	35.53	
35	62.62	221	214	110.15	409	409	78.58	138	1.26	343	1.24	117	60.52	36.00
36	130.87	223	215	137.95	14.00	410	40.23	139	1.26	344	2.21	118	298.95	511.00
37	50.11	68.00	224	54.68	411	411	75.34	140	1.26	345	1.20	119	32.81	76.00
38	159.37	225	216	355.70	412	412	35.42	141	1.26	346	1.20	120	104.35	
39	273.29	226	217	81.25	413	413	81.09	142	1.26	347	1.20	121	12.07	
40	86.09	227	218	136.37	161.50	414	40.28	143	1.26	348	1.20	122	58.74	30.00
41	161.47	78.00	228	247.60	415	415	94.14	144	57.00	349	1.20	123	41.01	
42	14.39	230	229	178.65	112.00	416	70.45	145	1.26	350	1.20	124	62.88	
43	195.21	64.00	231	39.41	28.00	417	86.01	146	28.00	351	1.20	125	11.61	
44	148.75	232	232	102.81	418	418	47.78	147	1.26	352	1.20	126	298.95	
45	57.00	233	233	45.72	419	419	38.68	148	1.26	353	1.20	127	104.35	
46	280.28	235	234	100.77	66.00	420	125.95	149	1.26	354	1.20	128	124.44	
47	330.66	77.50	236	187.61	202.50	421	91.17	150	1.26	355	1.20	129	20.54	
48	177.66	8.00	237	44.58	422	422	83.10	151	1.26	356	1.20	130	51.84	
49	300.51	238	238	41.59	423	423	77.44	152	1.26	357	1.20	131	4.87	
50	113.63	159.00	239	47.68	424	424	188.77	153	1.26	358	1.20	132	7.00	
51	271.02	197.00	240	145.56	75.00	425	51.58	154	1.26	359	1.20	133	66.91	48.00
52	566.73	241	241	205.59	98.00	426	87.02	155	1.26	360	1.20	134	158.91	218.00
53	185.68	15.00	242	143.29	12.00	427	25.41	156	1.26	361	1.20	135	39.35	16.00
54	49.64	244	244	202.										

Zdravniški nasveti.

Piše vrhovni zdravnik Fr. J. Korn.

Bi rada imela otroke. — Srbečio.

Neka članica mi piše slediće pismo:

Cenjeni gospod doktor:

Kot večletna članica SNPJ se usojam Vas vprašati za nasvet glede moje bolezni, ki me nadleguje. Sicer Vam čisto na kratko opisem, ker nočem kratiti Vašega dragocenega časa. Torej opisem svoj polozaj, ker imam v Vas zaupanje.

Stara sem 27 let; tehtam 225 funtov; poročena sem že devet let, pa nimam nič otrok. Otroke bi zelo rada imela, pa ne znam, kaj je vzrok, da jih ni. Vsak mesec sem zelo bolna, moram biti v postelji od 2 do 3 dni. Križ me boli neprestano že osem mesecev.

Nadalje Vas prosim še za en drugega nasvet. Pred enim mesecem sem spala eno noč z nekim dekletem in dohla od nje neko mozolje. Slušila nisem nič hudega, potem me je pa začelo zmerom bolj nadlegovati in srbiti. Imam jih že po celem životu, tako da mi že ne dajo spati po noči. Po dnevi me toliko ne sribi, a ponori, kadar ležem v postelji, pa tako srbi, da se moram drgniti; če bolj drgnem, bolj srbi. Tukaj ko se možol naredi, je videti kot pik komarja, potem se naredi majhna krasta, ki tudi zelo srbi. Bojam se, da bi ti možoli ne bile garje. Zapazila sem tudi, da imajo skoro vsi stanovaleci v hiši isto nadlogo. V lekarni sem vprašala za dobro mazilo, pa mi je lekar dal Nyal's Eczema Lotion, ki mi ni nič pomagalo. Zatorej se obrnem na Vas, če mi morete kaj svetovati.

Tej članici bi svetoval, da gre k lokalnemu zdravniku, da jo dobro preliče in najde vzrok, zakaj ne zanosi in čemu ima vsak mesec tako hodečin.

Včasih majhna operacija pomaga. Debele ženake, ki tehtajo nad 225 funtov sploh redkokdaj zanosijo in so vsak mesec bolj bole kot druge bolj šibke ženke.

Druga njena bolesen, katero opisuje, so brez dvoma neke vrste garje, ali bolje rečeno srab (Itch, scabies), ki ga ljudje prinesejo iz starega kraja in iz ladij. To so prav male živalice, nekake uši, ki se vidijo s prostim očesom, in se zarijejo v kožo, kjer nesejo jajčka. Zvečer, ko se život dobro razgreje, se prične jajčka valiti in mlinički brskati po koži. Zar je vzrok, da človeka srbi. Srab je nadeživ, vendar se primeroma lahko odpravi.

Na najboljše zdravilo je — žveplo.

V vsaki lekarni lahko kupite Sulphur Ointment, katerega vdrgnite v kožo, če trpite na tej bolezni.

Na najboljši je slediće način: Skopajte se v topli vodi in si kožo drgnite z milnico in robato krpico (wash cloth), da odstranite krasne.

Ste si suho zdrobno mozolje. Život si dobro osušite, da se mazilo tem bolje prime kože.

Vdrgnite žveplo mazilo v vse prostore, kjer srbi in kjer se vidijo mozolji.

Delajte to štiri večere zaporedoma in nosite isto spodnjo obleko, da se mazilo drgne v kožo tudi čez dan že z obliko. Peti dan se kopajte in oblecite v čisto spodnjo obliko in sprememite tudi vrhnjo, staro perilo prekuhanje, vrhnjo obliko pošljite v dry-cleaning ali jo razobesite na solnicu. Spremeniti je treba tudi posteljno odoje. Če ostane še kaj bolegni, je treba "tečaj" ponoviti.

Ruski pomožni fond J. S. Z.

Prispevki za odpor med rusko de-

lavstvo, ki je izpostavljeno lakoti in umiranju.

VII. Izraz.

Springfield, Ill.: Jugos. socialistični klub # 47 JSZ \$15; U. Cuk \$1. — \$10.00.

Albuquerque, Pa.: B. Yerant \$5; J. Ko-
tar po 25c. — \$1.00.

Nekomis: Ill.: Litvin — \$0.

Bassett, Pa.: U. Blanovic in T. Klemenc po \$5; M. Brauch #2; J. Sta-
rošnik in N. Kartalija po \$1. — \$14.00.

Chicago, Ill.: Lazar Nikolich #2; N. Natašič in I. Pogoril po \$1. — \$4.00.

Chicago, Ill.: Ženska organizacija #1.
— \$10.00.Pulman, Ill.: Jugoslov. socialistični klub # 224 JSZ \$5; po \$1; J. Zevnik,
G. Ule, J. Jelene, J. Fritz, J. Pušek,
J. Strošar, po \$5c; F. Benčić, A. O-
blak, P. Verhovnik, P. Erzar, J. Hro-
šat, J. Bevšik, L. Rigit, F. Zevnik,
M. Dresbar, F. Andolsek, M. Kre-
moller, F. Tršar, A. Skrbec in J. Ko-
par, Frances Florence 75c; po 25c; J.
Ule, F. Obričić, Mary Verhovnik, J.
Pue, J. Arko, J. Jane, F. Pretnar, Ch.
Jackot, F. Levstik, L. Kom, R. Lav-
rak — \$21.50.Loydell, Pa.: Jugoslov. socialistični klub # 181 \$10.00; po \$1; A. Greber,
J. Demajec, J. Heršić, T. Terček in A.
Zalar, F. Demajec \$2c. — \$15.00.Thomas, W. Va.: Društvo Domovina
st. 29 SNPJ — \$10.00.Klein Roundup, Mont.: J. Blaško
\$2.50; po \$2; A. Birkjak, J. Samard in
A. Champanella; po \$1; G. Zobec, G.
Seledinac, J. Potek, A. Komati, F.
Grahek, K. Jene, M. Golob, G. Poljan,
J. Golek, P. Polak, A. Ravnikar, Fran-
ces Pojnik, J. Inman, J. Majdič, J.
Tomas, J. Banove, M. Penea, J. Roje,
M. Manetka, G. Pink, J. Teršan, A.
Kristan, A. Prem, J. Kendra, D. Gol-
ash, A. Jakovich, V. Filipček, Fran-
ces Vesel, N. Bush, J. Kovach, J. Vi-
šč, F. Sifler, M. Turk, J. Mihalovich,
J. Jelar, P. Dolinar, T. Jančič, T. Jan-
čič, A. Sternad, G. Sikora, A. Čadež,
J. Vesel, Jer. Vesel, J. Madža, G. Ra-
čnik, D. Kranžič, J. Ron, M. Kosun, A.
Rom, A. Mahne, J. Kogovček, P. Šau-
k, J. Papel, Rosa Miklich, P. Kovacić, F.
Čebrič, J. Zupančič, F. Sturm, A. Ko-
stelic, M. Krivec 70c; po 50c; M. Vra-
nič, M. Krivec, J. Skatel, J. Kosteč, Mary
Vertin, L. Pežjak, G. Radosevič,
P. Rečnik, F. Klobočar, T. Hrovatin,
Boša, P. Antonović, P. Pogačar, B.
Ratković, L. Gročic, J. Sprajc, J. Zu-
pan, L. Varand in V. Krojalič; J. Iko-
vič 25c. — \$75.25.

Skupaj do 15. okt. 1921... \$2,095.80

POJASNILO K OBRAČUNAVANJU
RUSKEGA POMOŽNEGA FONDA
J. S. Z.Strankam, ki se prispevale v ruski
pomožni fond JSZ, in zele informacije,
kako v kam posilja Jugoslovanska so-
cialistična zveza zbrano pošto, naj
sih v to svrhu sledite pojazno:Tajnik Jugoslovanske socialistične
zveze posilja od časa do časa večje
vzote potom čeka newyorkskemu socio-
lističnemu dnevniku "N. Y. Daily
Call," ki ima poseben odbor in skrbli,
da se zbrana podpora za ruske bedne-
čne obrne v najizidnejšem svrhu, to je
da napaki potrebne hrane in zdravil
in jih odpodlja direktno v Sovjetsko
Rusijo.Do dneva 15. oktobra je postal taj-
nik JSZ "Daily Call" \$1,700.00, ki
so bili izkazani v kolonah tega lista
pod rubriko "Call's Famine Fund."Pred kratkom je tajnik JSZ vpra-
šal ta odbor, kaj in kako namerava
odpraviti te zbrani fond v Rusijo, ka-
kor tudi naj da pojasnilo, če ga ima,
kakšna navodila je dobil glede tega.Iz Petrograda, kamor je bil poslat sveto-
jedanski radiogram. Na to vprašanje je
dobil tajnik JSZ, od dotednega odbora
sledeni odgovor:"New York, N. Y., Oct. 7, 1921.
Jugo-slav Socialist Federation,
220 S. Ashland Blvd.,
Chicago, Ill.
Dear Comrades:Replies to your letter of recent
date we wish to inform you, that we
are now placing orders for food stuffs
and some very necessary medical sup-
plies and expect to make shipment
direct to Petrograd not later than
October 20th.It is true that we telegraphed to Pe-
trograd but we have not received a
reply yet. Not wishing to delay ship-
ment any longer we are taking the ad-
vice of Medical Relief people here as
to what they think would be most ad-
visable to send. We will soon announce
thru the Call the items, quantities and
cost of the things we are sending and
also date of shipment.We can assure you that every cent
of the money contributed to our Rus-
sian Relief Fund be used to buy the
necessary items for Russian Relief. We
are not even deducting the postage
for the necessary correspondence, such
as this letter.We shall be pleased to have you
send us any additional money that
you may collect and assure you that
every cent of it will be used for the
purpose intended. Thanking you for
your inquiry and for your support, we
are Fraternally yours,THE NEW YORK CALL RUSSIAN
FAMINE FUND. — Wm. Kaufman."

V prevodu se to pisanje glasi:

"Jugoslovanska socialistična zveza,
Chicago, Ill.

Cenjeni sodruži:

Odgovarjajoči na vaše pismo, ki smo
prejeli pred kratkim, vas obvešča-
mo, da ravno sedaj naročamo živila v
nekaj napotrebnejših zdravil, ki jih
nameravamo odpodlati direktno in
z Petrogradom najkasneje do 20. oktobra.Ros je, da smo brzajvali v Pe-
trograd, toda odgovor je nismo prejeli.
Ker ne maramo zavoljiti poslati
vseh vprašanj, da se zbrani fond
naredi vseh zdravil pri zdravilu
in zdravilu, kaj naj bi bilo najbolje,
da odpodljemo. V "Callu" bomo kom-
alu objavili predmete in kolikino redi,
ki bodo odpodlane, karor tudi datum
ki bodo odpodljene.Zagotavljamo vas, da bo vsak cent,
ki ga pošljete za naš ruski relief
pošljen na nakup potrebnih redi za ta
relief. Odstali ne bomo od tega niti
postavljati te pravilnosti.Z zagotavljam vas, da bo vsak cent,
ki ga pošljete za naš ruski relief
pošljen na nakup potrebnih redi za ta
relief. Odstali ne bomo od tega niti
postavljati te pravilnosti.Z veseljem bomo sprejeli vsako na-
daljnje delno posiljanje, ki jo zber-
ete v vas zagotavljamo, da bo po-
rabljen vsak cent v pravo namene.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.Za vse vprašanja, da vam vprašate
in nekaj drugih, ki jih niste vprašali,
je vam resno žaljivo, da ne vprašate
vseh vprašanj, ki jih niste vprašali.